

ATS 12: 1 NATURSKILDNINGARNA I DEN NORRÖNA DIKTNINGEN. 31

med den fornsaksiska dikten Heliands *sókien lioht óðar* (v. 578). Utí Svarfdælasagan (s. 74 i Finnur Jónssons upplaga 1883) qvåder en gast, benämnd Klaufi, om den andra solverlden¹. Öfverallt finna vi ljuset särskildt betonadt.

I motsats härtill säges de ondas osaliga hemvist ligga fjärran från solen². Mot dem, som öfverallt i den germaniska mythologien vilja finna lån af kristna föreställningar, förtjenar att framhållas det besynnerliga deri, att, då apokalypsens framställning i så många stycken säges ha påverkat *Völuspá*³, dock ett så väsentligt drag som helveteslågorna, den brinnande sjön, ej fått plats deri. Tvärtom är det kölden, som betonas, kölden och mörkret, något, som står i fullkomlig öfverensstämmelse med den nordiska forntidens uppfattning af kölden såsom någonting synnerligen gruffigt. Galgen var det »vindkalla trädet»⁴; Brynhild uttyder som ett fasaväckande förebud den svåra köld, hon känt i drömmen⁵. Lik-köld (*hræva kuldi*) omnämnes i *Grógaldr* (strof 12). Man torde icke med *Lüning* s. 15 behöfva finna en motsägelse i de angelsaksiska skildringarna af helvetet, som framhålla mörkret och lågorna bredvid hvarandra. Mörkret framstår ju ännu starkare såsom motsats till de hemska lågorna. Det betonas för öfrigt uti en angelsaksisk dikt, att en skarp skilnad eger rum mellan ljus och låga. I *Genesis* v. 333 (Kluges edition) säges det om helvetet uttryckligen, att

¹ *Sét hofum sólheim, sjá munuð annan.*

² *Sólu fjarri, Völuspá* strof 40.

³ I senare skrifter finnas eldstraffen skarpt betonade t. ex. *Sólarljóð* stroferna 31, 59, 66; den föreställningen uppkom bland folket, att pinoställen funnos i den vulkaniska elden på Island (*Speculum regale* s. 33).

⁴ *Vargtré vindkøld, Hamdismál* strof 19.

⁵ *Hugðak mér grimt í svefni, svalt allt í sal, ættak sæving kalda,* Brot af *Sigurðarkviðu* strof 16.